

Muslimanska naučnica koja je u10.vijeku usavršila astrolab

<"xml encoding="UTF-8?">

Muslimanska naučnica koja je u10.vijeku usavršila astrolab

U Halebu, sjevernoj Siriji, u vrijeme Abasije, deseti vijek, živjela je genijalna muslimanka pod imenom Merjem el-Astrolabi. Bila je stručnjak za matematiku i rješavanje komplikovanih nejednačina što joj je pomoglo da projektuje astrolab. Radila je u centru za astronomiju u palati vladara Sejfu-Devle od 944. do 967. gdje je radila na usavršavanju svog projekta. Merjemin otac je bio astronom u Halebu i radio je na projektovanju i proizvodnji astronomskih aparata i pomagala. Njegova kćerka Merjem je radila na pronalaženju i konstruisanju astrolaba i zbog toga je u historiji i poznata kao Merjem Astrolabijka. Prvi astrolab je proizveden još u Aleksandriji oko 320.godine prije Nove ere, ali taj astrolab nije bio usavršen i dovoljno dobar. Zasluge za njegovo usavršavanje i razvoj pripadaju muslimanima i to ovoj ženi Merjem, koja je jedna od prvih žena naučnika u muslimanskom društvu. Arapi i muslimani su pretekli druge narode u proizvodnji i usavršavanju ovog uređaja, tako da su radili na njegovoj preciznosti, obliku i veličini sve dok nije postao poput komada umjetničkog djela na ruci čovjeka.

U islamskoj civilizaciji astrolab je naišao na praktičnu i svakodnevnu primjenu. Pomoću njega određivana je strana kible, a također, služio je i za određivanje sunčevih stupnjeva, udaljenosti i

položaja sunca na nebu i na taj način korišten je u praktičnom određivanju namaskih vremena. Astrolab je bio od velike koristi i muslimanskim vojnim, ali i trgovačkim flotama, a na njegovom principu proizvedeni su i mnogi drugi uređaji. Ovaj primjer, kao i mnogi drugi iz bogate islamske historije ukazuju na značaj koji su muslimani dali nauci i naučnom istraživanju. Također, ukazuje i na ulogu svih aspekata muslimanske zajednice u procesu naučnog rada i inoviranja. U to vrijeme na Zapadu je bila prava rijetkost, ili skoro nemoguće susresti ženu koja se u toj mjeri i tim intezitetom posvetila naučno-istraživačkom radu. U islamskom društvu to nije bilo neobično. Ovim, kao i mnogim drugim pronalascima i dostignućima muslimanski naučnici su zadužili cijeli svijet i dali nemjerljiv doprinos razvoju cjelokupne civilizacije.